

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

ĐỖ THỊ MINH TRANG

**ĐẶC ĐIỂM CHỈ SỐ SỨC CẢN ĐỘNG MẠCH THẬN Ở BỆNH
NHÂN ĐÁI THÁO ĐƯỜNG TYP 2 CÓ TỔN THƯƠNG THẬN
TẠI BỆNH VIỆN TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

Thái Nguyên, năm 2019

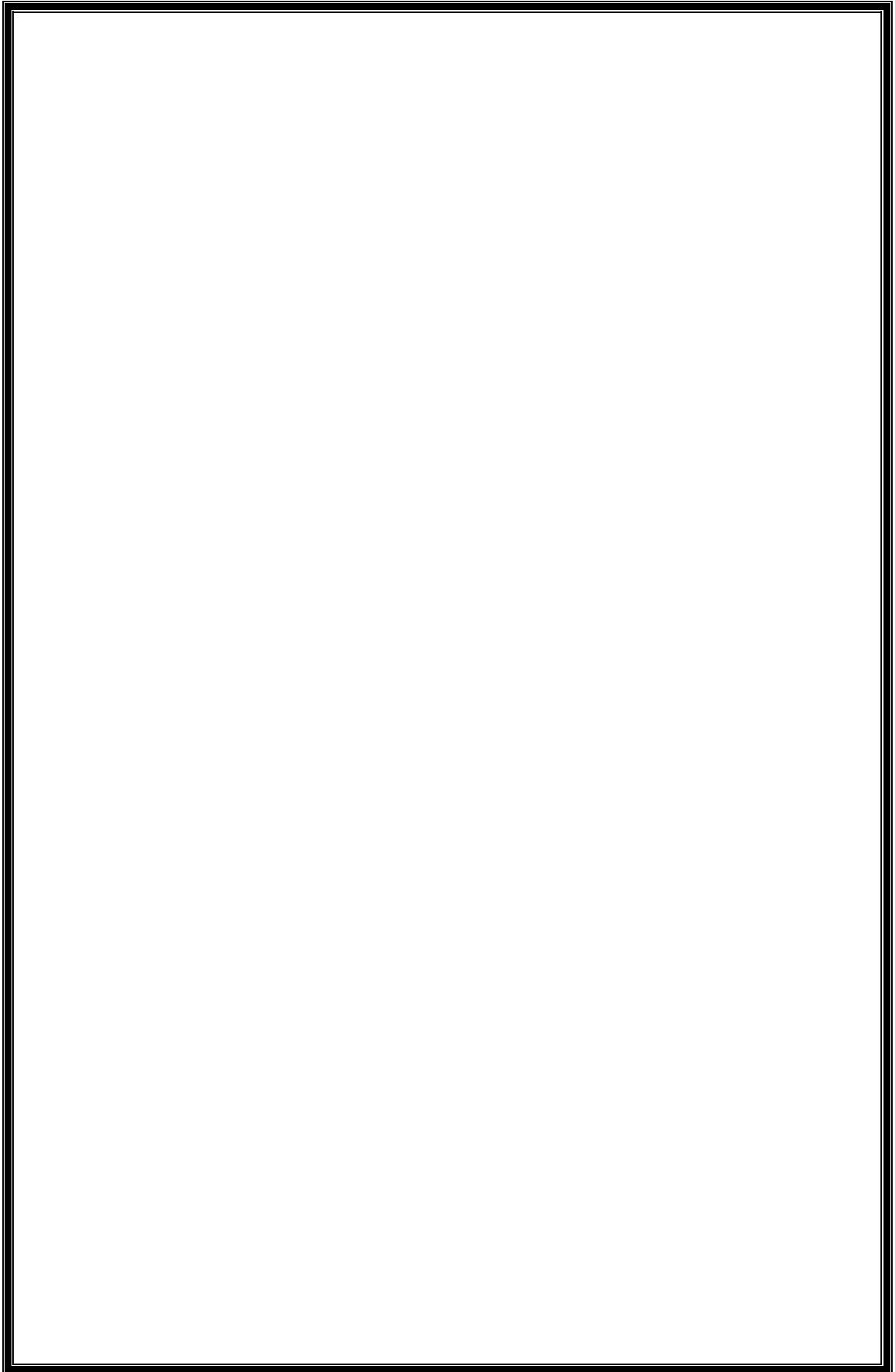
BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ Y TẾ

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

ĐỖ THỊ MINH TRANG

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

ĐỖ THỊ MINH TRANG

**ĐẶC ĐIỂM CHỈ SỐ SỨC CẢN ĐỘNG MẠCH THẬN Ở BỆNH
NHÂN ĐÁI THÁO ĐƯỜNG TYP 2 CÓ TỔN THƯƠNG THẬN
TẠI BỆNH VIỆN TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: NỘI KHOA

Mã số: NT 62 72 20 50

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS PHẠM KIM LIÊN

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan toàn bộ số liệu trong luận văn này là kết quả trung thực do tôi tiến hành nghiên cứu tại Bệnh viện Trung ương Thái Nguyên. Những số liệu này chưa được sử dụng và công bố trong bất kỳ một tài liệu và tạp chí khoa học nào. Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về những số liệu mà tôi đã đưa ra.

Thái Nguyên, tháng 12 năm 2019

Người làm luận văn

Đỗ Thị Minh Trang

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các thầy cô, đồng nghiệp, bạn bè và gia đình. Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến:

Ban giám hiệu, phòng Đào tạo, Bộ môn Nội và các bộ môn trường Đại học Y – Dược Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện tốt nhất cho tôi được học tập và nghiên cứu trong những năm tháng vừa qua.

Tôi xin trân trọng cảm ơn: Đảng ủy, Ban giám đốc bệnh viện, tập thể các bác sĩ, cán bộ nhân viên: Khoa nội Nội tiết, khoa Khám dò chức năng, phòng Kế hoạch tổng hợp và các khoa phòng thuộc Bệnh viện Trung ương Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi học tập, điều tra, nghiên cứu.

Xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn : PGS.TS. Phạm Kim Liên – Phó trưởng Bộ môn Nội – Trường Đại học Y – Dược Thái Nguyên, người đã tận tình chỉ bảo, dìu dắt và trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn: Ths.BS Phạm Mai Phương khoa Khám dò chức năng Bệnh viện Trung ương Thái Nguyên, người đã không quản ngại khó khăn, vất vả, trực tiếp siêu âm cho tất cả các bệnh nhân trong nghiên cứu của tôi.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất đến gia đình tôi và bạn bè thân yêu- đặc biệt tập thể lớp BSNT Nội K10- những người đã đồng hành cùng tôi trong suốt thời gian qua.

Tôi cũng xin cảm ơn những bệnh nhân – một phần không thể tách rời trong công tác nghiên cứu của tôi.

Xin gửi đến tất cả mọi người lòng biết ơn chân thành !

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2019

Đỗ Thị Minh Trang

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ACCORD	: Action to Control Cardiovascular Risk in Diabetes (Thử nghiệm lâm sàng hành động kiểm soát nguy cơ tim mạch trong bệnh đái tháo đường)
ADVANCE	: Action in Diabetes and vascular disease preterax and miamicron MR Control and Evaluation (Đánh giá hiệu quả phối hợp giữa Preterax và Diamicron MR trong bệnh lý đái tháo đường và mạch máu)
ADA	: American Diabetes Association (Hội đái tháo đường Hoa Kỳ)
BN	: Bệnh nhân
DCCT	: Diabetes Control and Complications Trial (Nghiên cứu thử nghiệm lâm sàng về kiểm soát bệnh và biến chứng đái tháo đường)
BMI	: Body Mass Index (Chỉ số khối cơ thể)
BTĐTĐ	: Bệnh thận đái tháo đường
ĐTĐ	: Đái tháo đường
HA	: Huyết áp
HbA1C	: Hemoglobin A1c
HDL-C	: High density lipoprotein- cholesterol (Cholesterol tỷ trọng cao)
LDL-C	: Low density lipoprotein- Cholesterol (Cholesterol tỷ trọng thấp)
KDIGO	: Kidney Disease Improving Global Outcomes (Cải thiện kết quả bệnh thận toàn cầu)
MLCT	: Mức lọc cầu thận
MDRD	: Modification of Diet in Renal Disease
THA	: Tăng huyết áp
UKPDS	: United Kingdom Prospective Diabetes Study (Nghiên cứu về đái tháo đường của Vương quốc Anh).
RI	: Resistive index (chỉ số sức cản)
WHO	: World Health Organization (Tổ chức y tế thế giới)

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	iii
MỤC LỤC.....	iv
DANH MỤC BẢNG.....	vi
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ.....	viii
ĐẶT VẤN ĐỀ.....	1
Chương 1: TỔNG QUAN	3
1.1. Đại cương đái tháo đường.....	3
1.2. Tổn thương thận ở bệnh nhân đái tháo đường phẫu bệnh	4
1.3. Sức cản động mạch thận	13
1.4. Một số nghiên cứu về chỉ số sức cản động mạch thận.....	20
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	23
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.3. Địa điểm, thời gian nghiên cứu.....	25
2.4. Cỡ mẫu nghiên cứu	25
2.5. Chỉ tiêu nghiên cứu	25
2.6. Phương pháp, kỹ thuật thu thập số liệu	27
2.7. Định nghĩa biến và tiêu chuẩn đánh giá.....	29
2.8. Xử lý số liệu	33
2.9. Đạo đức nghiên cứu	34
2.10. Sơ đồ nghiên cứu.....	35
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	36
3.1. Đặc điểm chung đối tượng nghiên cứu	36
3.2. Đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng của đối tượng nghiên cứu.....	37

3.3. Mối liên quan giữa RI động mạch thận và một số đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng.....	44
Chương 4: BÀN LUẬN	51
4.1. Đặc điểm chung đối tượng nghiên cứu	51
4.2. Đặc điểm lâm sàng và cận lâm sàng của đối tượng nghiên cứu	52
4.3. Mối liên quan giữa chỉ số RI động mạch thận và một đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng	60
KẾT LUẬN	68
KHUYẾN NGHỊ	70
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
BỆNH ÁN NGHIÊN CỨU	

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Phân loại tổn thương cầu thận trên giải phẫu bệnh	6
Bảng 1.2: Thang điểm đánh giá tổn thương kẽ và mạch máu thận trên giải .	7
Bảng 2.1. Bảng xếp loại BMI.....	29
Bảng 2.2: Phân loại THA theo ESH/ ESC 2013	30
Bảng 2.3 Phân độ bệnh thận mạn	31
Bảng 2.4. Phân độ thiếu máu	32
Bảng 3.1. Phân bố bệnh nhân theo nhóm tuổi và giới	36
Bảng 3.2: Đặc điểm chỉ số khối cơ thể	36
Bảng 3.3. Đặc điểm thời gian phát hiện đái tháo đường.....	37
Bảng 3.4: Đặc điểm thời gian phát hiện tăng huyết áp.....	37
Bảng 3.5: Đặc điểm kiểm soát đường huyết trong 3 tháng gần nhất của các bệnh nhân đang điều trị ĐTĐ.....	39
Bảng 3.6: Đặc điểm rối loạn lipid máu của nhóm đối tượng nghiên cứu.....	39
Bảng 3.7: Đặc điểm sinh hóa nước tiểu theo mức lọc cầu thận của đối tượng nghiên cứu	39
Bảng 3.8: Phân bố bệnh nhân theo phân độ bệnh thận mạn	40
Bảng 3.9: Đặc điểm kích thước thận.....	40
Bảng 3.10: Mối liên quan giữ xơ vữa và giảm MLCT	41
Bảng 3.11: Đặc điểm hemoglobin của BN nghiên cứu theo MLCT	42
Bảng 3.12: So sánh giá trị RI động mạch thận hai bên tại vị trí gốc, thân, rốn.....	43
Bảng 3.13: Giá trị RI tại các vị trí gốc, thân và rốn động mạch thận so sánh từng cặp.....	43
Bảng 3.14: Mối liên quan giữa RI động mạch thận và giới.....	44
Bảng 3.15: Mối liên quan giữa RI và chỉ số khối cơ thể	45
Bảng 3.16: Mối tương quan giữa RI trung bình động mạch thận với một số đặc điểm lâm sàng.....	45
Bảng 3.17: Mối liên quan RI và phân độ THA.....	46